

– Նա չափազանց բարի մարդ է, նրան մինչեւ անգամ կարելի է առաքինի կոչել: Միայն նրա անցեալ մեղքերը այն աստիճան ծանրացած են նրա սրտի վրայ, որ ամեն յոյս նրա մեջ մեռել է: Նա չէ կարողանում հաւատացնել իրան, որ աստծոյ անսահման գթութիւնը ներումն է շնորհում ամեն մի զոջացողին եւ, այդ պատճառով, թշուառ ալեւորը գտնուում է խղճի մշտական տանջանքի մեջ:

Այդ միջոցին մօտեցաւ մեզ Մուրադի միւս ընկերը, որը գնացել էր հեռաւոր դէզերից ձիաների համար խոտ բերելու: Ես խնդրեցի Մուրադից, որ ծանօթացնէ իր ընկերի հետ:

– Դուք, կարծեմ ծանօթ էք, – ասաց նա խորհրդաւոր ձայնով: – Դուք մի անգամ տեսել էք նրան արաբական միևարեթում... Յիշո՞ւմ էք:

– Յիշում եմ... եւ ձեզ... – ավելացրի ես:

– Այո՛, եւ ինձ... – խոստովանեցաւ նա: – Ես եւ նա միասին էինք...

– Նրան կոչում են Չալլադ, այդպէս չէ՞:

– Այդպէս է:

Այժմ մեր մեջ ոչինչ տարակուսանք չմնաց. մենք ճանաչում ենք միմեանց. մենք հին ընկերներ եւ բարեկամներ էինք:

Տաղաւարից լսելի եղաւ Ասլանի ձայնը, որ պատողիւրեց ձիաները պատրաստել: Առաւօտը դեռ նոր էր բացւում, երբ ճանապարհ ընկանք: Ալեւոր «գուշակողը» տոեց մեզ իր օրհնութիւնը եւ բարեմաղթեց «յաջողութիւն»: Այդ բարեմաղթութիւնը լսում էի ամեն անգամ, երբ բաժանուում էինք մեր բարեկամներից: Շէյխի բանակում դեռ քնած էին. ոչինչ շարժում չէր երեւում: Միայն անբուն գիշերապահները հեռոցից ձայն էին տալիս միմեանց:

ԻԳ. ՈՍՏԱՆ

– Այսուհետեւ երկիւղալի տեղերով պետք է անցնենք, – զգուշացրեց Մուրադը, խորհուրդ տալով, որ մեր զենքերը պատրաստ պահենք:

Նա առաջ ընկաւ, իսկ նրա ընկերը, Չալլադը, գալիս էր մեր ետեւից: Ես ու Ասլանը պատսպարած էինք երկուսի մեջտեղում: Լսելով Մուրադի խօսքերը, ես իսկոյն յիշեցի նապաստակին, չէ՞ որ պետք է մի բան պատահի, մտածում էի ես եւ անպատճառ՝ վատ բան:

Ճանապարհը սարսափելի էր: Անցնում էինք Արտոսի ոլորապտոյտ ծորերով, նեղ փապարներով եւ մթին կիրճերով: Մարդ կարող էր բոլորովին կորչել, անհետանալ այդ խորին անդունդների մեջ: Բայց մեր առաջնորդին